

Nr 418.

Av herr **Gustafson** i Vimmerby, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 116, angående omorganisation av det högre skolväsendet m. m.

I Kungl. Maj:ts proposition nr 116 gör departementschefen det uttalandet, att han anser skäl föreligga »att iakttaga varsamhet även i fråga om de av skolkommissionen föreslagna ingripande förändringarna i läroverkens hittillsvarande ekonomiska ställning». På grund härav anser statsrådet, att den ekonomiska samverkan, som hittills vid statssamskolorna bestått mellan staten och vederbörande stad, bör bli oförändrad.

Skolkommissionens förslag — att staten vid omorganisation av det högre skolväsendet bör övertaga samtliga kostnader för lärarepersonalens avlöning — synes mig vara av den beskaffenhet, att det borde bifallas. Alldeles särskilt synes detta böra bli fallet i fråga om de statssamskolor som upprättats i samband med 1904 års läroverksreform. I varje fall borde skolkommissionens förslag genomföras i fråga om de statssamskolor, vilka genom det föreliggande förslaget bli förändrade till fyra-klassiga.

I fråga om dessa förhåller det sig så, att de upprättats gemensamt av staten och vederbörande stad under den uttryckliga förutsättningen att de skulle vara sexklassiga samskolor. Den nu föreslagna organisationen innebär ju ett borttagande av de båda lägsta klasserna i dessa samskolor. Härav följer — så vitt jag kan förstå — en minskad frekvens vid dessa skolor, vilket kommer att innebära, bland annat, att man icke fullt kan utnyttja de lokaler som vederbörande stad ställt till samskolans disposition. Den — åtminstone till en början — minskade elevtillslutningen kommer också att föra med sig ekonomiska konsekvenser för vederbörande samhällen. Även om — såsom jag här nedan föreslår — staten övertager samtliga utgifter för lärarnas avlöning, komma städerna i fortsättningen att få vidkännas ganska stora prestanda för samskolorna.

Om jag som exempel väljer statens samskola i Vimmerby, torde ränta och amortering på i läroverksbyggnaden nedlagt kapital, jämte förmånen av fri bostad åt rektor, draga en årlig kostnad av cirka 20,000 kronor.

Slutligen synes mig hela den idé, på vilket förslaget till omorganisation bygges, böra föranleda att staten på ett verksammare sätt än hittills påtager sig kostnaderna för de föreslagna statssamskolorna.

Med hänvisning till vad som ovan anförts får jag härmed hemställa,

att riksdagen måtte vidtaga sådan ändring i Kungl. Maj:ts proposition nr 116, att staten övertager samtliga kostnader för lärarepersonalens avlöning vid de föreslagna statssamskolorna,

samt att utskottet måtte företaga den ändring i propositionens kostnadssummor, som bliva en följd av bifall till vad som här ovan föreslagits.

Stockholm den 18 mars 1927.

Emil Gustafson.